

Bewegingsonderwijs in primair onderwijs 2017

December 2017

Jorien Slot
Jo Lucassen

1-meting

Factsheet 2017/17

Introductie

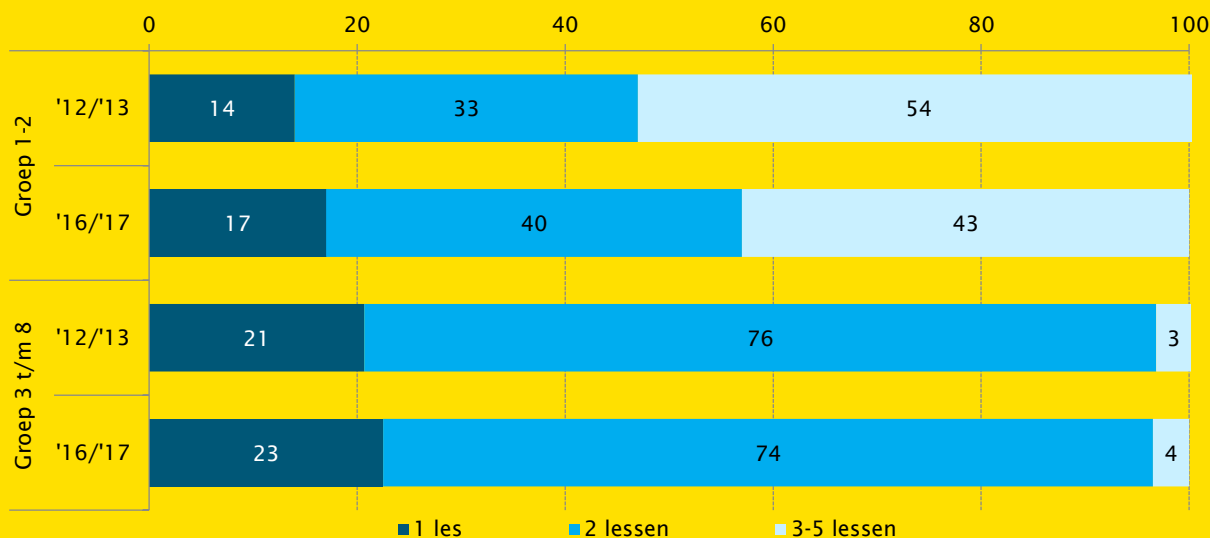
De 1-meting bewegingsonderwijs geeft over een breed front inzicht in de stand van zaken rond het bewegingsonderwijs dat op basisscholen in Nederland wordt gegeven en op de ontwikkeling daarvan. Om veranderingen in de situatie tussen 2013 en 2017 zichtbaar te maken, is een representatieve steekproef van scholen voor primair onderwijs benaderd en op een vergelijkbare manier met 2013 naar lestijden en bevoegdheid van de leerkracht gevraagd. De uitkomsten voor 2017 zijn op de antwoorden van schoolleiders van bijna 800 basisscholen gebaseerd.

Aantal lessen per week

Op drie kwart van de basisscholen wordt aan de groepen 3 t/m 8 twee lessen bewegingsonderwijs per week gegeven (74%, figuur 1). Op nagenoeg alle overige scholen wordt één les bewegingsonderwijs per week gegeven (23%). Ten opzichte van 2012/2013 is hierin niets veranderd.

In de groepen 1-2 is een verschuiving te zien in het aandeel basisscholen dat drie tot vijf lessen bewegingsonderwijs per week aanbiedt: van 54 procent naar 43 procent. Het aandeel scholen dat minimaal twee lessen bewegingsonderwijs aanbiedt in de groepen 1-2 is ten opzichte van 2012/2013 ongeveer gelijk gebleven.

Figuur 1. Aantal lessen bewegingsonderwijs per week voor groep 1 t/m 8 in de schooljaren 2012/2013 en 2016/2017 (in procenten)

Op basisscholen in de drie grote steden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag (plus randgemeenten) worden gemiddeld meer lessen bewegingsonderwijs aan de groepen 3 t/m 8 gegeven (2,1 lessen per week) dan in andere delen van Nederland (1,8 lessen, niet in figuur).

Totale lestijd per week

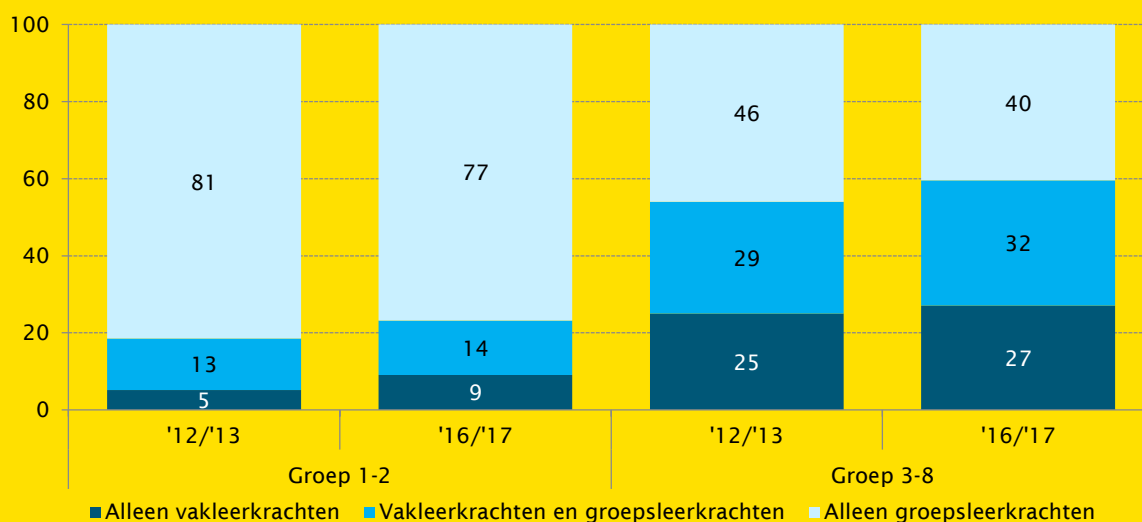
Wat betreft de totale lestijd per week roostert drie kwart van de scholen minimaal 90 minuten per week in voor de groepen 3 t/m 8 (75%). De gemiddelde totale lestijd per week is 89 minuten. In vergelijking met 2012/2013 is hierin niets veranderd.

In de groepen 1-2 is het aandeel scholen dat minimaal 90 minuten per week voor bewegingsonderwijs inroostert ten opzichte van 2012/2013 gelijk gebleven (70%), maar is het gemiddelde van de totale lestijd per week afgenomen van 121 minuten per week in 2013 naar 113 minuten per week in 2016/2017.

Beoordeling lestijd

Vier op de vijf scholen beoordelen het aantal lessen per week als voldoende of goed (82%) en drie kwart van de scholen beoordeelt het totaal aantal lesminuten per week als voldoende of goed (78%). Ruim een derde van de scholen zou meer lestijd per les (37%) en/of meer lessen bewegingsonderwijs per week (49%) willen.

Figuur 2. Overzicht inzet groeps- en vakleerkrachten voor bewegingsonderwijs op groepsniveau (in procenten)

Het Mulier Instituut is een onafhankelijke en landelijk opererende stichting gericht op de bevordering van de sociaal-wetenschappelijke kennisontwikkeling en beleidseffectiviteit op het terrein van sport en samenleving.

Het instituut voert fundamenteel en praktijkgericht onderzoek uit, monitort de ontwikkelingen op het terrein van de sport en organiseert bijeenkomsten en congressen om het debat over de sport te stimuleren.

Neem voor meer informatie contact op met: Jo Lucassen
j.m.h.lucassen@mulierinstituut.nl

Mulier Instituut
 Postbus 85445
 3508 AK Utrecht
 T 030-7210220
 info@mulierinstituut.nl
 www.mulierinstituut.nl

Bevoegdheid leerkracht

In de groepen 1-2 verzorgen over het algemeen groepsleerkrachten het bewegingsonderwijs (77%, figuur 2). Ten opzichte van 2012/2013 is dit met 4 procent afgenomen. In de groepen 3 t/m 8 is het aandeel scholen dat alleen groepsleerkrachten inzet iets kleiner geworden (van 46% naar 40%), en wordt op twee van de vijf basisscholen het bewegingsonderwijs alleen door een groepsleerkracht gegeven.

Opvallend zijn de regionale verschillen met betrekking tot de inzet van vakleerkrachten in de groepen 3 t/m 8 (niet in figuur). In de drie grote steden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag (plus randgemeenten) wordt op 92 procent van de scholen alleen een vakleerkracht ingezet, de overige 8 procent maakt gebruik van vak- en groepsleerkrachten. Deze steden hebben afgelopen jaren flink ingezet op de inzet van vakleerkrachten, want in 2012/2013 werd op drie kwart van deze scholen een vakleerkracht ingezet (78%).

Bij het bewegingsonderwijs en andere sport- en beweegactiviteiten op basisscholen spelen buurtsportcoaches een grote rol. Op 46 procent van de basisscholen is een buurtsportcoach actief, waarvan 59 procent op enige wijze betrokken is bij het bewegingsonderwijs.

Roosterproblemen

Twee op de vijf basisscholen hebben nooit problemen om het bewegingsonderwijs bij de groepen 3 t/m 8 door een bevoegde leerkracht te laten verzorgen (43%). Eenzelfde deel van de scholen ervaart soms roosterproblemen (44%). Het komt bij geen enkele school voor dat structureel een onbevoegde leerkracht voor bewegingsonderwijs wordt ingezet. Op één van de vijf scholen gebeurt dit incidenteel (21%).

Ervaren kwaliteit van bewegingsonderwijs

Bij een grote meerderheid van de basisscholen is tijdens het bewegingsonderwijs sprake van een veilige sport- en beweegomgeving (94%), worden bewegingsactiviteiten aangepast aan het niveau van de kinderen (86%) en worden doorgaande leerlijnen voor bewegingsonderwijs gehanteerd (82%). Op scholen waar alleen een vakleerkracht het bewegingsonderwijs verzorgt, is het oordeel over diens bekwaamheid aanzienlijk vaker 'goed' (85%) dan op scholen waar alleen een groepsleerkracht het bewegingsonderwijs verzorgt (25%). Ook het rapportcijfer voor de kwaliteit van het bewegingsonderwijs is hoger op scholen waar alleen vakleerkrachten het bewegingsonderwijs verzorgen (8,2) dan op scholen met alleen groepsleerkrachten (7,0). Drie kwart van de scholen heeft de wens om meer vakleerkrachten voor bewegingsonderwijs in te zetten (71%).

Klik [hier](#) voor het volledige rapport.